

Kva er fagnettverk?

Lat oss starte med å dele ordet – fag og nettverk

- Fag – eit område, ei grein eller eit felt av menneskleg kunnskap
- Nettverk – eit system av samhandlande komponentar

Ynskjer til tema

- Språkutvikling og språkvanskar
- Grensa for tilrettelegging
- Oppdage språkvanskar
- Sein språkutvikling og språkvanske
- Generelt språkarbeid i bhg
- Spes ped
- PPT og helsestasjon – deira oppgåver
- IKT og språk
- Språklydar
- Uttalevanskar og manglande lydar
- Teikn til tale
- Ekspressiv språk og impressiv språk
- Dei stille barn
- Språk og adferd
- Fleirspråklege barn
- Korleis ta imot dei som ikkje snakkar norsk/engelsk

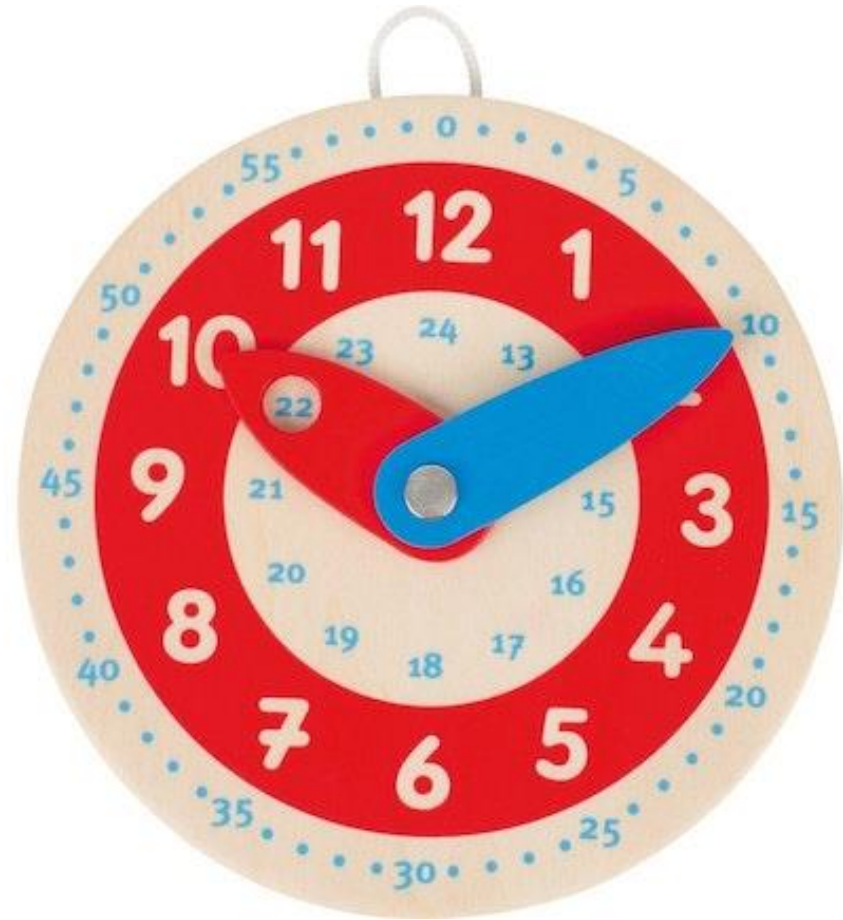
Det er nyttig å konsentrere seg om det mest sentrale

Ingen kan klare å gjøre alt hele tiden. Derfor er det viktig å konsentrere innsatsen om det som vi vet har god språkstimulerende virkning. Veilederen omhandler av den grunn tiltak som forskning viser har god effekt. Barn har godt språklig utbytte, både på kort og lang sikt, av å være i et miljø der de får rik anledning til å utvide ordforrådet sitt og får god mulighet til å delta i språkutviklende samtaler. Flere studier viser i tillegg sammenheng mellom tidlige erfaringer med bøker og lesing og barns språklige, og senere skriftspråklige, utvikling.

Hele barnehagehverdagen er arena for å bruke språket

En dag i barnehagen består av utallige hverdagssituasjoner der barna kan bruke språket aktivt, og et godt språkstimulerende miljø er preget av at personalet bruker språket i samspill med barna hele dagen. De voksnes innsats er viktig, og de er språkmodeller for barna. Personalet skal også legge til rette for språklig samhandling barna imellom. Rundt matbordet går for eksempel samtalen mellom barna og de voksne, og i leken bruker barna språket når de kommuniserer med hverandre. I garderoben bruker de voksne og barna navn på klærne og snakker om det de gjør, og de snakker sammen om felles opplevelser eller om noe som skal skje senere på dagen. Det meste og viktigste av språkstimuleringsarbeidet i barnehagen skjer gjennom slike hverdagsaktiviteter, og ulike innfallsvinkler og metoder kan være egnet til å engasjere barna i språklige aktiviteter.

Du er viktig!

- Både pedagoger, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter bidrar i arbeidet med språk i barnas hverdag.
- Hele personalet er viktige initiativtakere og deltakere i dette arbeidet. I denne veilederen omtaler vi dere som personalet, de ansatte eller den/de voksne, og henvender oss til dere alle. Dere spiller alle en svært sentral rolle og kan gjøre en viktig innsats i arbeidet med å skape et godt språkmiljø for alle barna og støtte språktilegnelsen til enkeltbarnet.

Arbeidet med språk må være systematisk

Arbeidet med språk i barnehagen skal være kunnskapsbasert, reflektert, planlagt, begrunnet, organisert, målrettet og helhetlig. Denne delen av veilederen er skrevet for å støtte det systematiske arbeidet med språk. Et reflektert blikk på den pedagogiske praksisen øker bevisstheten hos dem som arbeider med språkstimulering. Det gir anledning til å utvikle ny kunnskap og styrker kvaliteten på arbeidet.

Bruk av konkretar

Konkreter er et virkemiddel vi kan ta i bruk for å visualisere ord, for å bidra til økt forståelse, for å bekrefte forståelse og som et redskap for å holde på barns oppmerksomhet. Dessuten kan bruk av konkreter være spennende, for konkreter kan brukes til å dramatisere hendelsesforløp, for eksempel fra ei bok.

Frå Sprøyløyper

[Konkreter og ordforråd | Språkløyper \(uis.no\)](#)

Eg fann eg fann sa Askeladden eller var det Marianne eller Solveig som fann på sin veg.....?

HØGTLESING - MEIR ENN BERRE LESING

Dialogisk lesing.

- **Hovedprinsipper for dialogisk lesing**
- I dialogisk lesing lytter barna til språk, og de bruker språket aktivt sammen med andre. Dialogisk lesing bygger på tre hovedprinsipper:
- Barna er aktive deltakere som bruker språket. Dette skjer ved at barnehagelærer eller annen voksen setter i gang samtaler og inviterer barna til å komme med tanker, meninger og opplevelser knyttet til bokas innhold og tema, ord og uttrykk.
- Barna får tilbakemelding på initiativ og på egen språkbruk. Dette gjør den voksne ved å gi positive kommentarer til barnas bidrag i samtalen, og ved for eksempel å gjenta med en hel setning det barnet uttrykker med enkeltord eller på andre måter utvide barnas ytring slik at den får rett språklig form.
- Den voksne er sensitiv overfor barnas språklige utviklingsnivå og tilpasser aktiviteten og støtten.

